

Lausunto

18.06.2024

Asia: VN/32974/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi perusopetuslain muuttamisesta ja siihen liittyvistä laeista

Lausunnonantajan lausunto

Onko oppimisen ja koulunkäynnin tuen kokonaisuudistus tarpeellinen?

Kokonaisuudistus on varmasti hyödyllinen, mikäli se vähentää hallinnollista työtä ja huomioi vahvemmin ennakoivat tukitoimet.

Tuen jatkumon (varhaiskasvatus-esiopetus-perusopetus) näkökulmasta uudistus herättää kysymyksiä siitä, miten siirtymä varhaiskasvatuksesta esiopetukseen on huomioitu tuen kokonaisuudistuksessa? Esiopetuksessa käyvä lapsi voi olla myös varhaiskasvatuksessa iltapäivisin ja/tai jopa viikonloppuisin, joten tuen hallinnollinen erilaisuus voi lisätä hallinnollista työtä varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen rajalla sekä esiopetuksessa. Ettei kävisi niin, että esiopetusikäinen lapsi on lainsäädännöllisesti kahden eri lainsäädännön alaisuudessa.

Onko oppimisen ja koulunkäynnin tuelle määritelty kokonaisrakenne tarkoituksenmukainen?

Varhaiskasvatuksessa tuen kokonaisrakenne uudistettiin v. 2022 niin, että se huomioisi paremmin tuen jatkumon varhaiskasvatuksesta esiopetukseen. Nyt oppimisen ja koulunkäynnin tuelle määritelty kokonaisrakenne poikkeaa varhaiskasvatuksessa v. 2022 käyttöön otetuista tuen kolmesta tasosta ja herättää pohdintoja tuen jatkumon ja siirtymän näkökulmasta. Miten siirtymä käytännössä tapahtuu, esimerkiksi jos lapsi saa tehostettua tukea varhaiskasvatuksessa 5-vuotiaana ja siirtyy esiopetukseen seuraavana lukuvuonna? Mitä tukea ko. esimerkkilapsi saa esiopetuksessa ja missä kohden määritellään se, onko lapsi ennakoivien vai oppilaskohtaisten tukitoimien piirissä?

Onko ennakoivia tukitoimia koskevat sääntelyehdotukset tarkoituksenmukaisia?

Varhaiskasvatuksessa on jo pidempään painotettu ennaltaehkäisevää ja varhaista tukea, ja on hyvä, että tämä huomioidaan myös uudistuvassa esi- ja perusopetuksen tuen luonnoksessa. On hyvä, että ennakoiva tuki on määritelty kuuluvaksi kaikille. Ennakoivien tukitoimien ryhmämuotoisuus

vahvistaa myös osaltaan hyvän, laadukkaan pedagogiikan toteuttamista ja mahdollistaa näin tuen tarpeiden huomioimisen osana laadukasta pedagogiikkaa. On myös hyvä, että opetuskielen tuki on määritelty osaksi ennakoivia tukitoimia. Haluaisimme kuitenkin tarkentaa, että onko niin, että opetuskielen tuen on ajateltu olevan varhaiskasvatuksen opettajan ja luokanopettajan vastuulla?

Ennakoivia tukitoimia koskevat sääntelyehdotukset ovat hyvä asia myös tuen jatkumon näkökulmasta (varhaiskasvatus-esiopetus-perusopetus).

Onko oppilaskohtaisia tukitoimia koskevat sääntelyehdotukset tarkoituksenmukaisia?

Oppilaskohtaisia tukitoimia koskevat sääntelyehdotukset selkiyttävät yksilöllisesti annettavaa tukea.

Opetusryhmien muodostamista koskeva rajaus vaikuttaa tärkeältä ja hyödylliseltä, jotta ryhmässä/luokassa voidaan paremmin huomioida kaikkien oppilaiden oppimismahdollisuudet (mm. työrauha, tuen resurssointi jne..).

Onko tuen asiakirjoja ja hallintopäätöstä koskevat sääntelyehdotukset tarkoituksenmukaisia?

Asiakirjat muodostavat luonnoksessa selkeän kokonaisuuden.

On hyvä, että tuen uudistuksessa on huomioitu hallinnollisen taakan väheneminen.

Onko teillä täydennettävää esityksen vaikutusarvioihin?

-

Onko teillä parannusehdotuksia esitysluonnokseen?

Varhaiskasvatuksessa korostetaan ennaltaehkäisevää ja varhaista tukea, kun taas koulussa puhutaan tukiopeuksesta. Varhaiskasvatuksessa nähdään, että laadukas, ns. yleinen pedagogiikka kuuluu kaikille, ja siinä jo itsessään pyritään huomioimaan lasten moninaiset tuen tarpeet. Voisiko tätä ajatusta laadukkaasta pedagogiikasta, joka varhaiskasvatuksessa nähdään sisältävän lapsen tarvitseman tuen, tuoda myös esi- ja perusopetuksen tuen uudistukseen? Laadukas pedagogiikka varhaiskasvatuksessa on VO:n/LO:n vastuulla ja huomioi ryhmässä erilaiset opettajan keinot vastata tuen tarpeisiin. Varhaiskasvatuksessa tuen antaminen kuuluu kaikille lapsen kanssa työskenteleville, ei vain erityisopettajalle. Tukiopeuksesta puhuminen luo herkästi sellaisen vaikutelman, että tuen antaminen kuuluisi vain erityisopettajalle. Voisikohan tätä ajatusta jotenkin kirkastaa tuen uudistuksessa?

Voit jättää kommentit lausuntoon myös liitteenä

[Tiivistelmä_Lausunto tuen uudistuksesta_Kesäkuu2024.pdf](#)

Lipponen Sari
Jyväskylän yliopisto, Kasvatustieteen laitos - Varhaiskasvatus